

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 8Co/38/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8120201759
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 12. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Fil'akovský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8120201759.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Fil'akovského a sudcov JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Anny Kovaľovej v právnej veci žalobkyne: M. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y. X, XXX XX K., právne zastúpená: Advokátska kancelária, JUDr. Vladimír Mačík, advokát, Slovenská 69, 080 01 Prešov, proti žalovanému: A. Y., XX.XX.XXXX, bytom Y. X, XXX XX K., právne zastúpený: JUDr. Ernest Vokál, advokát, so sídlom Hlavná 61, 080 01 Prešov, o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Prešov, č.k. 8C/7/2020-123 zo dňa 07. decembra 2021 v spojení s opravným uznesením č.k. 8C/7/2020-148 zo dňa 02. júna 2022, takto jednohlasne

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok v spojení s opravným uznesením.

Žalovaný má vo vzťahu k žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozhodol tak, že

„I. Súd vyporiadava bezpodielové spoluvlastníctvo strán konania tak, že dvojbytovku so súpisným číslom XXX zapísanú na liste vlastníctva č. XXXX, kat. územie N., obec K., okres K., postavenej na parcele č. XXXX, zastavané plochy a nádvoria o výmere 296 m², zapísanej na liste vlastníctva č. XXXX, katastrálne územie N., obec K., okres K., prikazuje do výlučného vlastníctva žalovaného, osobné motorové vozidlo O. O. VIN č. W rok výroby XXXX, s evidenčným číslom K prikazuje do výlučného vlastníctva žalovaného.

II. Žalovaný je povinný z titulu majetkového vyrovnanía zaplatiť žalobkyni sumu vo výške 24.500,- Eur do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

III. Žiadnej zo strán náhradu trov konania nepriznáva.“

2. Rozhodnutie právne odôvodnil ustanovením § 143, § 148 ods. 1, § 149 ods. 1, ods. 2, § 150 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“).

3. Opravným uznesením zo dňa 2. júna 2022, č.k. 8C/7/2020-148 súd prvej inštancie opravil výrok I. rozsudku tak, že správne má znieť: „Súd vyporiadava bezpodielové spoluvlastníctvo strán konania tak, že dvojbytovku so súpisným číslom XXX zapísanú na liste vlastníctva č. XXXX, katastrálne územie N., obec K., okres K., postavenej na parcele č. XXXX, zastavané plochy a nádvoria o výmere 296 m², zapísanej na liste vlastníctva č. XXXX, katastrálne územie N., obec K., okres K., prikazuje do výlučného

vlastníctva žalovaného, osobné motorové vozidlo O. O. VIN č. W rok výroby XXXX, s evidenčným číslom K prikazuje do výlučného vlastníctva žalovaného.“.

4. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobkyňa sa svojou žalobou doručenou súdu dňa 05.02.2020 domáhala voči žalovanému vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva tak, že podiel v akom sa podieľa na spoločnom majetku žalobkyňa je vo výške 60% a u žalovaného je vo výške 40% s tým, že dvojbytovka súpisné číslo XXX, postavenú na parcele č. XXXX - zastavané plochy a nádvoría o výmere 296 m², zapísanú na LV č XXXX, k.ú. N., o veľkosti podielu X/X, sa prikáže do podielového spoluvlastníctva žalobkyne a žalovaného; osobné motorové vozidlo O. O. sa prikáže do výlučného vlastníctva žalovaného, pričom sumu, ktorú by bol žalovaný povinný titulom finančného vyrovnania zaplatiť žalobkyni sa pripočíta na jej spoluvlastnícky podiel na dvojbytovke; žalovanému sa prikáže tiež zaplatiť žalobkyni peňažné prostriedky z úspor, ktoré patria do spoločného majetku vo výške jej podielu na finančné vyrovanie, s tým, že sumu, ktorú by bol žalovaný povinný titulom finančného vyrovnania zaplatiť žalobkyni sa pripočíta na jej spoluvlastnícky podiel na dvojbytovke.

5. Žalobkyňa v návrhu uviedla, že so žalovaným uzatvorila manželstvo dňa 04.09.1991, ktoré je zapísané v knihe manželstiev Matričného úradu K., vo zväzku č. XX, ročník XXXX, na strane XXX, pod poradovým číslom XXX. Rozsudkom Okresného súdu K., č. k. 27P 157/2016 zo dňa 19.09.2017 bolo manželstvo žalobkyne a žalovaného rozvedené. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 09.05.2018.

6. Žalobkyňa a žalovaný sú bezpodielovými spoluvlastníkmi rodinného domu - dvojbytovky so súpisným č. XXX, postaveného na parcele č. XXXX - zastavané plochy a nádvoría o výmere 296 m², zapísaného na liste vlastníctva č XXXX, pre katastrálne územie N., obec K., okres K., o veľkosti podielu X/X (ďalej ako „rodinný dom“). Pozemok parc. C-KN č. XXXX - zastavané plochy a nádvoría o výmere 296 m², zapísaný na LV č. XXXX, k.ú. N.,(ďalej „pozemok“) na ktorom je postavený rodinný dom nie je v bezpodielovom spoluvlastníctve strán konania a ani nemajú k nemu zriadené iné vecné a ani záväzkové právo. Žalobkyňa ohodnotila rodinný dom na sumu vo výške 45.000,- Eur. Na dvojbytovke je zriadené exekučne záložné právo na zabezpečenie peňažnej pohľadávky oprávneného - maloletých detí z exekučného konania EX 1835/2012, EX 4156/15 a EX 1614/16. Peňažná pohľadávka vznikla z titulu dlhodobého neplatenia výživného žalovaným na spoločné deti. V súčasnosti je výška exekvovanej peňažnej pohľadávky vo výške vyše 30.000,- Eur. Do bezpodielového spoluvlastníctva manželov žalobkyňa tiež zahrnula osobné motorové vozidlo zn. O. O., u ktorého nevie určiť ani jeho hodnotu, nakoľko tento automobil užíva od jeho zakúpenia výlučne žalovaný. Do bezpodielového spoluvlastníctva patria aj finančné prostriedky žalovaného, s ktorými disponoval výlučne on, a ktorých výšku preto žalovaná ani nevie uviesť. Dodala, že žalobca pracuje nepretržite od roku 2005 v J..

7. Žalobkyňa navrhla, aby sa pri určovaní výšky podielov uplatnil odklon zo zákonnej zásady parity podielov na spoločnom majetku určenej v ust. § 150 Občianskeho zákonníka. Skutočnosťou, ktorá podmieňuje odklon od parity podielov je „starostlivosť o rodinu, deti a obstarávanie spoločnej domácnosti a negatívne okolnosti v manželstve“ v spojitosti s aplikáciou vzájomných práv a povinností manželov vyplývajúcich z § 18 zák. č. 36/2005 Z.z. o rodine a korektívu dobrých mravov ako základnej zásady súkromného práva. Žalobkyňa tento odklon odôvodňuje správaním sa a postojom žalovaného k zabezpečovaniu starostlivosti o rodinu, deti, spoločnú domácnosť a negatívnymi okolnosťami v manželstve a rodine.

8. Žalovaný sa zachoval nezodpovedne k rodine, v roku 2005 odišiel do J. za prácou, aby dokázal po materiálnej stránke lepšie zabezpečiť rodinu, ale opak bol pravdou. Žalobkyňa po odchode žalovaného do cudziny materiálne sama zabezpečovala starostlivosť o rodinu a chod domácnosti z dôvodu, že žalovaný sa finančne nepodieľal na úhrade základných potrieb rodiny a spoločnej domácnosti. Apatický vzťah žalovaného k starostlivosti o rodinu demonštruje aj skutočnosť, že žalovaný si z prídavkov na deti, ktoré mu boli vyplácané ako štátna sociálna dávka zo strany J., a ktoré mali prioritne slúžiť na výchovu a výživu detí pre toho, kto sa o detí osobne stará (teda žalobkyňu) ponechal veľkú časť a žalobkyni preposlal len parciálnu časť z týchto dávok.

9. Žalobkyňa ďalej poukázala na negatívne správanie sa žalovaného počas trvania manželstva nie len voči nej, ale aj voči deťom. Žalovaný bol právoplatným rozsudkom Okresného súdu K., sp. zn. 1T/33/2004, uznaný za vinného zo spáchania trestného činu podľa ust. § 197a ods. 1 a 2, t.j. násilia proti skupine obyvateľstva podľa vtedy účinného Trestného zákona, ktorého sa mal dopustiť voči

žalobkyni a deťom. V danom prípade by bolo aj v rozpore s dobrými mravmi, ak by mal žalovaný nadobudnúť podiel na spoločnom majetku rovným dielom z dôvodu, že konanie žalovaného, ktorý opustil spoločnú domácnosť, nepodieľal sa na starostlivosti o rodinu, dopúšťal sa fyzického a psychického násillia voči členom rodiny a plnenie jeho vyživovacej povinnosti na deti, ktorá mu musela byť uložená súdom a následne vymáhaná vo vykonávacom konaní by zostalo bez povšimnutia. Je preto potrebné tieto skutočnosti zhodnotiť z hľadiska ust. § 150 Občianskeho zákonníka ako aj dobrých mravov ako základnej zásady uplatňujúcej sa v občianskom práve a preto žalobkyňa navrhla, aby súd určil podiel na spoločnom majetku v pomere 60 % k 40 % v jej prospech, čo by reflektovalo spravodlivé usporiadanie ich vzájomných nárokov zo zaniknutého bezpodielového spoluvlastníctva manželov.

10. Žalovaný vo svojom vyjadrení k žalobe navrhol bytový dom prikázať do jeho výlučného vlastníctva s tým, že na úplné finančné vyrovnanie vyplatí žalobkyni sumu 22.500,- eur do 30 dni odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku. Prikázanie bytového domu do jeho výlučného vlastníctva odôvodnil tým, že žalobkyňa nemá finančné prostriedky na to, aby ho vyplatila z nehnuteľností a taktiež nie je ani predpoklad, aby mohla požiadať o úver, nakoľko celý život nepracovala a nemá žiadny stály príjem. Okrem toho ich dve dcéry, M. a N. chcú s ním bývať spoločne v tomto dome. Ďalej navrhol, aby súd ich bezpodielové spoluvlastníctvo vyporiadal tak, že hnuťelné vecí nachádzajúce sa v bytovom dome, ktorých zostatková hodnota predstavuje sumu cca 4.000 eur, budú prikázané do výlučného vlastníctva žalobkyne a žalovanému bude prikázané do výlučného vlastníctva motorové vozidlo zn. O. O., rok výroby 2011, ktorého zostatková hodnota ku dňu právoplatnosti rozvodu manželstva predstavuje cca 4.000 eur. Žalovaný ďalej uviedol, že počas trvania manželstva nenadobudli nijaké finančné prostriedky do BSM. Žalovaný tiež nevidel zákonný dôvod na odklon od zásady parity a mal za to, že by súd mal vychádzať pri vyporiadaní BSM z toho, že podiely oboch manželov by mali byť rovnaké. Žalobkyňa počas trvania manželstva t.j. počas 27 rokov, nikde riadne nepracovala a všetky finančné prostriedky do domácnosti zabezpečoval on. Uviedol, že viackrát žalobkyňu vyzýval na uzavretie dohody ohľadne vyporiadania ich BSM po rozvode manželstva, avšak k dohode nedošlo.

11. Žalobkyňa v replike uviedla, že pokiaľ by bola vôľa žalovaného vyporiadať spoločný majetok mienená vážne, tak žalovaný musel vedieť, že jeho návrh nebude z jej strany akceptovaný, nakoľko výška ním navrhutej finančnej náhrady potiera jednak všeobecnú hodnotu spoločnej nehnuteľnosti a je neadekvátne k postoju a správaniu sa žalovaného k jej osobe počas trvania manželstva, ako aj k rodine a spoločnej domácnosti. Žalobkyňa poukázala na tvrdenie žalovaného, že je ochotný vyplatiť vyrovnací podiel, no v trestnom konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 6T/16/2018 je stíhaný pre neplnenie si zákonnej vyživovacej povinnosti k svojim deťom, v ktorom sa obhajuje tým, že nedisponuje finančnými prostriedkami na plnenie svojej povinnosti.

12. Žalovaný v duplike uviedol, že čo sa týka finančných prostriedkov na vyporiadanie BSM, nikdy netvrdil že ich má, ale že by si ich vedel zabezpečiť a pokiaľ žalobkyňa disponuje s peňažnými prostriedkami z úspor, ktoré patria do spoločného majetku, tak tú sumu taktiež navrhuje vyporiadať.

13. Žalovaný na pojednávaní uviedol, že žalobkyňa sa z nehnuteľnosti odsťahovala a dohodli sa na tom, že mal. I. zostane pri ňom. Časť rodinných prídavkov si ponechal v sume, ktorá pripadala na dcéry, ktoré s ním v J. pracovali. Nadobúdacía cena motorového vozidla bola asi vo výške 17.000 eur, pričom cenu vozidla určil vo výške 4.000,- eur z toho dôvodu, že auto je poškodené, na ľavej strane má pretlačené predné aj zadné dvere.

14. Súd po vykonanom dokazovaní zistil skutkový stav, podľa ktorého z LV č. XXXX, k.ú. N., súd zistil že žalobkyňa a žalovaný sú bezpodieloví spoluvlastníci dvojbytovky so súpisným č. XXX, postavenej na parcele č. XXXX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 296 m².

15. Rozsudkom Okresného súdu K., č. k. 27P/157/2016-116, zo dňa 19.09.2017, ktorý okrem výroku o výživným nadobudol právoplatnosť dňa 21.10.2017, bolo manželstvo žalobkyne a žalovaného uzavreté dňa 04.09.1991, zapísané v knihe manželstiev Matričného úradu K., vo zväzku č. XX, ročník XXXX, na strane XXX, pod poradovým číslom XXX, rozvedené.

16. Z uznesenia Krajského súdu v K.e zo dňa 09.09.2024, č. k. 1To/57/04-231, súd zistil, že odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu K., sp. zn. 1T/33/04, zo dňa 28.06.2004, ktorým uznal žalovaného vinným z trestného činu násillia proti skupine obyvateľov a proti jednotlivcovi podľa § 197a

ods. 1, 2 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že v dobe od júla 2001 do 05.09.2003 v rodinnom dome na ul. Y. X v K.e pod vplyvom alkoholu vyvolával hádky so svojou manželkou (žalovanou) v prítomnosti ich maloletých detí, vulgárne jej nadával, rozbíjal zariadenie bytu, vyhrážal sa zabitím a fyzicky ju napádal ako aj svojho syna A. tak, že a/ dňa 27.07.2001 po predchádzajúcej hádke ju udrel päšťou dvakrát do tváre a raz do chrbta, pričom jej spôsobil v miestach úderu hematómy a tržnú ranu horného viečka ľavého oka, ktoré zranenie si vyžiadalo lekárske ošetrenie; b/ dňa 23.10.2002 po predchádzajúcej hádke ju udrel viackrát päšťou do hlavy, po čom musela vyhľadať lekárske ošetrenie; c/ dňa 20.08.2003 okolo 21.30 hod. po príchode z hokejového tréningu so synom A. na tohto kričal, že nezaplatil za tréning, udieral ho päšťou po chrbte, pričom sa s ním zamkol v izbe a neprimerane syna bil tak, že ho udieral päšťou do celého tela a kopal do neho, potom odomkol dvere a manželke zobral mobilný telefón z ruky, aby jej zabránil privolať políciu, týmto konaním spôsobil mal. A. viaceré pomliaždeniny na tele, s ktorými bol na lekárskom ošetrení až dňa 22.08.2003, pretože matka dieťaťa sa obávala ďalšieho násillia od obžalovaného; d/ dňa 05.09.2003 vo večerných hodinách kričal na svoju manželku a deti, že im urobí peklo zo života, že manželku zabije ešte predtým, než pôjde do basy, všetko porozbija a chcel odniesť vežu, v čom mu jeho manželka slovne bránila, potom zobrala do ruky kovový budík a hodil smerom do svojej manželky, ktorá sa stihla uhnúť a stiahla aj vedľa stojacu dcéru mal. N., avšak budík dopadol na vežu, ktorú poškodil, na to žalobkyňa vybehla cez balkón z domu, aby privolala políciu a obžalovaný za ňou kričal, že teraz ide piť, ale do hodiny sa vráti a nechce ich doma vidieť, aby sa zbalili a išli preč.

17. Z technického preukazu súd zistil, že osobné motorové vozidlo zn. O. O. bolo vyrobené v roku 2011, a jeho držiteľom je žalovaný.

18. Z výsluchu žalobkyne vyplýva, že s bývalým manželom počas trvania manželstva nikdy nemali spoločný účet. Do nehnuteľnosti sa nasťahovali pred 20 rokmi, pričom žalovaný robil 15 rokov v J.. Nevedela o tom, aký mal manžel príjem, peniaze jej vydeľoval podľa svojho uváženia a posielal na jej účet. Keďže jej žalovaný posielal málo financií, zadlžila sa, pomáhala jej jej rodina. V minulosti sa stávalo, že kvôli tomu, že nemala na hradenie účtov ju vypli od elektriny, plynu a vody.

19. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že rozvodom manželstva strán konania zaniklo aj ich bezpodielového spoluvlastníctvo, ktoré je potrebné vyporiadať, keďže medzi stranami nedošlo k dohode. Nebolo sporné, že do tzv. masy bezpodielového spoluvlastníctva patrí dvojbytovka a osobné motorové vozidlo zn. O. O.. Pri nehnuteľnosti súd vychádzal zo zostatkovej hodnoty vo výške 45.000,- eur, ktorá nebola medzi stranami sporná. Pri motorovom vozidle súd vychádzal zo zostatkovej ceny stanovenej žalovaným v sume 4.000,- eur. Vychádzajúc zo zásady rovnosti podielov pri vyporiadaní BSM tak ideálny podiel každej zo strán konania činí 24.500,- eur (45.000,- eur + 4.000,- eur = 49.000,- eur / 2). Žalobkyňa v podaní zo dňa 16.07.2020 navrhla zabezpečiť dôkaz o nadobúdacej cene vozidla, no takýto dôkaz nemá pre rozhodnutie význam, keďže pri vyporiadaní BSM sa vychádza zo zostatkovej ceny veci. Súd neprihliadal na návrh žalobkyne zaradiť do masy spoločného majetku aj peňažné prostriedky z úspor, nakoľko z jej tvrdení nie je zrejmé v akej výške a na akom účte by sa mali nachádzať, pričom žalovaný poprel ich existenciu. Súd taktiež neprihliadal ani hnuiteľné zariadenie bytu, keďže ani toto nebolo stranami bližšie špecifikované.

20. V súdnej praxi sa uplatňuje zásada, aby pokiaľ je to možné, boli veci prikázané tomu z účastníkov ktorý mal naposledy v držaní, a u ktorého došlo k jej amortizácii (rozsudok NS ČR sp. zn. 22 Cdo 980/20013). Súd prikázal nehnuteľnosť do výlučného vlastníctva žalovaného, ktorý v predmetnom byte v súčasnosti býva spolu s plnoletými dcérami a mal. I., ktorá má byť po dohode rodičov zverená do starostlivosti žalovaného. Aj vzhľadom na potrebu bývania spoločného maloletého dieťaťa strán konania súd prikázal nehnuteľnosť do vlastníctva žalovaného. Žalobkyňa sa okrem toho z predmetného bytu už odsťahovala. Podľa rozhodnutia, sp. zn. R 76/21970, bezpodielové spoluvlastníctvo manželov, do ktorého patrí aj rodinný dom, môže byť výnimočne vysporiadané aj tým spôsobom, že súd prikáže rodinný dom do podielového spoluvlastníctva účastníkov. Podľa názoru súdu však takýto spôsob vyporiadania navrhnutý žalobkyňou nie je vhodné aplikovať, nakoľko s prihliadnutím na samotnú výšku vyrovnacieho podielu žalovaný deklaroval schopnosť vyplatenia protistrany z hodnoty tejto nehnuteľnosti s pomocou plnoletých dcér, a to napriek tomu, že je voči nemu vedené exekučné konanie. Súd podľa zhodného návrhu strán konania taktiež prikázal hnuiteľnú vec - osobné motorové vozidlo do výlučného vlastníctva žalovaného. Súd zároveň zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyňu titulom vyrovnania sumu vo výške 24.500,- eur a to v ním požadovanej lehote 30 dní, ktorá vzhľadom na výšku vyrovnacieho podielu nie podľa názoru súdu neprimerane dlhá.

21. Pri vyporiadaní sa vychádza z toho, že podiely oboch manželov sú rovnaké. V rámci vyporiadania BSM sa môžeme stretnúť s odchýlkou od tohto princípu, t.j. disparitou podielov, ktorá spočíva v rozdielnom určení podielov pre jednotlivých manželov. Nerovnomerné určenie podielov by malo byť výnimočné a odôvodnené mimoriadnymi okolnosťami prípadu. Pri rozhodovaní o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov a určení výšky podielu každého z manželov sa prihliada na potreby maloletých, zásluhy o nadobudnutie a udržanie spoločného majetku, starostlivosť o rodinu, deti a obstarávanie spoločnej domácnosti, negatívne okolnosti v manželstve, príp. na ďalšie okolnosti. Súd má za to, že v danom prípade neexistujú dôvody pre odklon od rovnosti podielov. V prípade dôvodu spočívajúceho v domácom násilí je potrebné vziať do úvahy intenzitu a dobu jeho trvania. V konaní bolo preukázané, že žalovaný sa sporadicky dopustil násilia voči žalobkyni ešte v rokoch 2001 až 2003. Aj vzhľadom na dobu, ktorá od takéhoto správania žalovaného uplynula, uvedená skutočnosť nemôže byť podľa názoru súdu dôvodom pre aplikovanie odklonu od zásady rovnosti podielov. Taktiež plnenie, či neplnenie vyživovacej povinnosti na maloleté deti nemá priamy vplyv na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, keďže toto je predmetom iného (pozn. v tomto prípade exekučného) konania, no nemožno vylúčiť dopad neplnenia tejto povinnosti jedným z rodičov, ktorej plnenie po určitý čas suploval druhý z rodičov, na celkové uhrádzanie potrieb rodiny a spoločnej domácnosti (uznesenie NS SR, sp. zn. 3 Cdo/88/2010, z 30.03.2011). Odklon je namieste iba v prípade zjavnej nerovnosti účasti každého z manželov na zabezpečovaní starostlivosti o rodinu a spoločnú domácnosť. V konaní nebolo sporné, že žalovaný odišiel pracovať do zahraničia, pričom žalobkyňa nebola zamestnaná. Starostlivosť žalobkyne o rodinu však vyvažovala uhrádzanie potrieb rodiny, ktorú zabezpečoval žalovaný, keďže v predmetnom konaní nebol bez pochyb preukázaný nedostatok v uspokojovaní potrieb rodiny, resp. značné zníženie životnej úrovne manželky a detí oproti životnej úrovni žalovaného.

22. Súd zamietol návrh žalovaného na výsluch svedkýň M. Y. a N. Y., dcér strán sporu, k okolnostiam bývania, nakoľko uvedený dôkaz súd nepovažoval za relevantný pre rozhodnutie o vyporiadaní spoločného majetku strán konania. Súd tiež zamietol návrh žalobkyne na vykonanie dokazovania ohodnotením motorového vozidla odborne spôsobilou osobou, nakoľko tento návrh bol podaný až po uplynutí lehoty sudcovskej koncentrácie. Súd ďalej zamietol aj návrh žalobkyne na doplnenie dokazovania vyžiadaním si dokladov o daní z príjmov, resp. potvrdení o príjmoch žalovaného za obdobie rokov 2006 až 2013, nakoľko tento návrh bol podaný po uplynutí lehoty sudcovskej koncentrácie a súd jeho vykonanie ani nepovažuje za účelné. Podstatným pre vyporiadanie je stav totiž majetku ku dňu zániku manželstva a teda predmetnom vyporiadania tak nemôžu byť prostriedky, ktoré boli utratené počas trvania manželstva. Okrem toho zabezpečenie tohto dôkazu by samo o sebe ešte nepreukázalo, na aký účel boli finančné prostriedky zarobené žalovaným následne vynaložené a je otáznne, či by to vzhľadom na odstup času bolo možné. Bremono tvrdenia a dôkazné bremono ohľadom skutočnosti, že príjem žalovaného nebol použitý pre potreby rodiny, ležalo na žalobkyni, ktorá ho v tomto prípade neuniesla.

23. Konanie o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov je síce návrhovým konaním, sporovým, ale špecifickosť tohto konania spočíva v tom, že ho môže podať ktorýkoľvek z bývalých manželov v záujme vyporiadať spoločný majetok a súčasne je konaním, v ktorom súd v otázke vyporiadania nie je viazaný návrhmi strán, bezpodielových spoluvlastníkov, ale postupuje podľa citovanej právnej normy, z ktorej vyplýva určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi účastníkmi (§ 216 ods. 2 CSP, § 150 Občianskeho zákonníka). Nie je rozhodujúce, ktorí z bezpodielových spoluvlastníkov po zániku BSM podal návrh vo veci podľa § 149 ods. 3 Občianskeho zákonníka na súd a zaujal tak procesné postavenie žalobcu v konaní oproti druhému nevyhnutne v postavení žalovaného. Preto podľa názoru súdu nemožno hovoriť o úspechu, či neúspechu niektorej zo strán sporu v porovnaní s druhou stranou. V konaní súd aplikoval citované ustanovenie § 255 ods. 2 CSP a to z dôvodu, že každej zo strán sa dostala polovica spoločného majetku, a teda ani jedna zo strán nemala vo veci plný úspech, a tak súd rozhodol, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania.

24. Proti rozsudku podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobkyňa z dôvodov uvedených v ust. § 365 ods. 1 písm. b), písm. e), písm. f) a písm. h) zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), ktoré odôvodnila tým, že v žalobe zo dňa 04.02.2020 po skutkovej stránke vymedzila jednak kvalitatívnu ako aj kvantitatívnu stránku spoločného majetku s prihliadnutím na čas podania žaloby, skutkové okolnosti majúce vplyv na odklon od zákonnej zásady rovnosti podielov, rovnako učinila návrh na rozhodnutie súdu o podanej žalobe.

25. Žalobkyňa v podanom odvolaní namietala súdom stanovenú zostatkovú hodnotu vozidla, ktorá podľa jej názoru nekriticky vychádzala len z tvrdení žalovaného, s ktorým sa žalobkyňa nestotožnila.

26. Ďalej žalobkyňa uviedla, že súd nevyčerpal celý predmet konania a to z dôvodu, že žalovaný vo svojom vyjadrení k žalobe navrhol zahrnúť do masy spoločného majetku a následne vyporiadať hnutelné veci v zostatkovej hodnote vo výške 4.000,- eur nachádzajúce sa v rodinnom dome bez toho, aby ich bližšie špecifikoval. Súd z tohto dôvodu nezahrnul do predmetu konania bližšie nešpecifikované hnutelné veci tak ako to uvádza v odôvodnení rozsudku. Bol to naopak súd svojím pasívnym postupom znemožnil zahrnutie hnutelných vecí do predmetu konania. Zo vzájomnej žaloby žalovaného bolo zrejme, že sa jedná o neúplne podanie, teda išlo o odstrániteľnú vadu podania, kedy mal súd procesným postupom podľa ust. § 129 ods. 1 CSP vyzvať stranu na jej odstránenie, tak aby boli hnutelné veci určené spôsobom, aby nemohlo dôjsť k ich zámene. Súd prvej inštancie sa správal nesprávnymi právnymi úvahami, pri rozhodovaní o návrhu žalobkyne na odklon od zásady rovnosti podielov bývalých manželov pri vyporiadavaní spoločného majetku uvedenej v ust. § 150 Občianskeho zákonníka. Rozhodnutiu je potrebné vytknúť aj spôsob akým vyporiadal vlastnícke právo k nehnuteľnostiam, keď ho prikázal do výlučného vlastníctva žalovaného bez toho, aby sa zaoberal žalobkyniným návrhom na vyporiadanie nehnuteľností spôsobom, že ju prikáže do podielového spoluvlastníctva a to práve z dôvodu, že ani jedna zo strán nie je spôsobilá poskytnúť dostatočné peňažné plnenie druhej strane titulom majetkového vyrovnania. Súd vyporiadanim nehnuteľností spôsobom, že ju prikázal do výlučného vlastníctva žalovaného a zároveň mu uložil peňažnú povinnosť bez toho, aby žalovaný preukázal svoju spôsobilosť po vykonateľnosti rozhodnutia splniť uloženú peňažnú povinnosť o ktorej sú dôvodné pochybnosti predovšetkým pre prebiehajúce viaceré exekučné konania, v ktorých je vymáhaná peňažná pohľadávka prevyšuje sumu 30.000,- eur ako aj tvrdenia žalovaného o jeho nemajetnosti zaťažil rozhodnutie reálnou hrozbou, že rozhodnutie po materiálnej stránke bude nevykonateľné a bude produkovať len ďalšie súdne spory. Súd sa uspokojil len s deklaráciou žalovaného, že je spôsobilý poskytnúť peňažné plnenie bez toho, aby žalovaný svoju majetkovú spôsobilosť reálne preukázal. Navrhla, aby odvolací súd postupom podľa ust. § 389 ods. 1 písm. b) CSP odvolaním napadnutý rozsudok zrušila vec vrátil súdu prvej inštancie na nové konanie a rozhodnutie.

27. K odvolaniu žalobkyne sa vyjadril žalovaný. Poukázal na odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie a navrhol rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

28. K vyjadreniu žalovaného sa vyjadrila žalobkyňa. V podanom vyjadrení uviedla argumentáciu, ktorá bola prednesená v rámci prvoinštančného konania.

29. Krajský súd v K.e (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 CSP), vzhľadom na včas podané odvolanie, preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je opodstatnené.

30. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

31. V danom prípade je predmetom sporu návrh žalobkyne na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov po rozvoze manželstva tak, že podiel v akom sa podieľa na spoločnom majetku žalobkyňa je vo výške 60 % a u žalovaného je vo výške 40 %.

32. Podľa ust. § 143 Občianskeho zákonníka, v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov je všetko, čo môže byť predmetom vlastníctva a čo nadobudol niektorý z manželov za trvania manželstva, s výnimkou vecí získaných dedičstvom alebo darom, ako aj vecí, ktoré podľa svojej povahy slúžia osobnej potrebe alebo výkonu povolania len jedného z manželov, a vecí vydaných v rámci predpisov o reštitúcii majetku jednému z manželov, ktorý mal vydanú vec vo vlastníctve pred uzavretím manželstva alebo ktorému bola vec vydaná ako právnenému nástupcovi pôvodného vlastníka.3)

33. Podľa ust. § 144 Občianskeho zákonníka, veci v bezpodielovom spoluvlastníctve užívajú obaja manželia spoločne; spoločne uhradzujú aj náklady vynaložené na veci alebo spojené s ich užívaním a udržiavaním.

34. Podľa ust. § 145 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka, bežné veci týkajúce sa spoločných vecí môže vybavovať každý z manželov. V ostatných veciach je potrebný súhlas oboch manželov; inak je právny úkon neplatný. Z právnych úkonov týkajúcich sa spoločných vecí sú oprávnení a povinní obaja manželia spoločne a nerozdielne.

35. Podľa ust. § 148 ods. 1 občianskeho zákonníka, zánikom manželstva zanikne i bezpodielové spoluvlastníctvo manželov.

36. Podľa ust. § 149 ods. 1, ods. 2 a ods. 3 Občianskeho zákonníka, ak zanikne bezpodielové spoluvlastníctvo, vykoná sa vyporiadanie podľa zásad uvedených v § 150. Ak dôjde k vyporiadaniu dohodou, sú manželia povinní vydať si na požiadanie písomné potvrdenie o tom, ako sa vyporiadali. Ak sa vyporiadanie nevykoná dohodou, vykoná ho na návrh niektorého z manželov súd.

37. Podľa ust. § 150 Občianskeho zákonníka, pri vyporiadaní sa vychádza z toho, že podiely oboch manželov sú rovnaké. Každý z manželov je oprávnený požadovať, aby sa mu uhradilo, čo zo svojho vynaložil na spoločný majetok, a je povinný nahradiť, čo sa zo spoločného majetku vynaložilo na jeho ostatný majetok. Ďalej sa prihliadne predovšetkým na potreby maloletých detí, na to, ako sa každý z manželov staral o rodinu, a na to, ako sa zaslúžil o nadobudnutie a udržanie spoločných vecí. Pri určení miery pričinenia treba vziať tiež zreteľ na starostlivosť o deti a na obstarávanie spoločnej domácnosti.

38. Na margo správnosti napadnutého rozsudku odvolací súd poznamenáva, že konanie o vyporiadanie BSM je osobitným typom konania, v ktorom obaja účastníci, t. j. obidve strany majú súčasné postavenie žalobcu i žalovaného (iudicium duplex). Uvedené sa premieta aj do zásady, že zastavenie konania o vyporiadanie BSM na základe späťvzatia žaloby je možné iba so súhlasom druhej strany (k tomu pozri R/48/2020). Ak však ten z manželov, ktorý nepodal žalobu, t. j. žalovaný, má mať súčasne aj postavenie žalobcu, musí mať možnosť vyjadriť sa k predmetu konania, a to nielen v tom smere, že uvedie námietky voči tomu, čo urobila predmetom konania druhá strana, to by bolo iba jednoduché vyjadrenie žalovaného k žalobe, čo by znamenalo popretie princípu „iudicium duplex“, ale má aj právo vyjadriť sa v tom zmysle, čo mieni urobiť predmetom konania on. Uplatňovanie zásady, že predmetom konania o vyporiadanie BSM je iba to, čo predmetom konania od zániku BSM (v lehote troch rokov) urobili účastníci konania, nemusí spôsobiť žiadne praktické problémy, pokiaľ ide o hnutelné a nehnuteľné veci, resp. iné majetkové hodnoty, voči ktorým (ak ich bývalí manželia v lehote troch rokov neurobia predmetom konania o vyporiadanie BSM) sa následne uplatní všeobecne spravodlivá fikcia v zmysle § 149 ods. 4 Obč. zákonníka, o rovnosti podielov. (Rozsudok Krajského súdu v Nitre, sp.zn. 5Co/133/2019 zo dňa 21. 10. 2020)

39. K odvolacej námietke žalobkyne, že súd nevyčerpal celý predmet konania z dôvodu, že žalovaný vo svojom vyjadrení navrhol zahrnúť do masy BSM hnutelný majetok v zostatkovej hodnote odkazuje na ust. § 149 ods. 4 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ak do troch rokov od zániku bezpodielového spoluvlastníctva manželov nedošlo k jeho vyporiadaniu dohodou alebo ak bezpodielové spoluvlastníctvo manželov nebolo na návrh podaný do troch rokov od jeho zániku vyporiadané rozhodnutím súdu, platí, pokiaľ ide o hnutelné veci, že sa manželia vyporiadali podľa stavu, v akom každý z nich veci z bezpodielového spoluvlastníctva pre potrebu svoju, svojej rodiny a domácnosti výlučne ako vlastníci užíva. O ostatných hnutelných veciach a o nehnuteľných veciach platí, že sú v podielovom spoluvlastníctve a že podiely oboch spoluvlastníkov sú rovnaké. To isté platí primerane o ostatných majetkových právach, ktoré sú pre manželov spoločné.

40. Do vyporiadania môže zahrnúť len tie veci (majetkové práva a záväzky), ktoré účastníci urobili predmetom vyporiadania; to platí aj pre zápočty toho, čo bolo vynaložené zo spoločného majetku na výlučné majetky manželov a naopak. V dobe rozhodnutia súdu musia veci existovať a v dobe zániku BSM musia tvoriť jeho súčasť.

41. Z obsahu spisu (č.l. 8) vyplýva, že manželstvo žalobkyne a žalovaného bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu K. zo dňa 19.09.2017, č.k. 27P/157/2016-116, ktorý nadobudol právoplatnosť s

výnimkou výroku o výživnom dňa 21.10.2017. Návrh žalobkyne na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov po rozvoďte bol súdu doručený dňa 05.02.2020. Návrhom sa žalobkyňa domáhala vyporiadať majetok v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov v rozsahu cit.: „Žalobkyňa rozsah zaniknutého bezpodielového spoluvlastníctva podľa ust. § 143 Občianskeho zákonníka z kvalitatívneho a kvantitatívneho hľadiska vymedzuje nasledovne:

a) Žalobkyňa a žalovaný sú bezpodielovými spoluvlastníkmi rodinného domu - dvojbytovky súpisné číslo XXX, postaveného na parcele č. XXXX, Zastavané plochy a nádvoría o výmere 296 m², zapísaného na liste vlastníctva č XXXX, pre katastrálne územie N., obec K., okres K., o veľkosti podielu X/X (ďalej ako „rodinný dom“).

Pozemok parc. reg. C KN č. XXXX, Zastavané plochy a nádvoría o výmere 296 m², zapísaný na LV č. XXXX, pre katastrálne územie N., obec K., okres K. (ďalej „pozemok“) na ktorom je postavený rodinný dom nie je v bezpodielovom spoluvlastníctve strán konania a ani nemajú k nemu zriadené iné vecné a ani záväzkové právo. Tento právny stav má podstatný vplyv aj na stanovenie hodnoty rodinného domu. Žalobkyňa ohodnocuje rodinný dom na sumu vo výške 45.000,- Eur. Pri stanovovaní hodnoty rodinného domu žalobkyňa vychádzala z trhových cien za porovnateľné rodinné domy v danom čase a mieste.

Na dvojbytovke je zriadené exekučne záložné právo na zabezpečenie peňažnej pohľadávky oprávneného - maloletých detí, zastúpených zákonným zástupcom - žalobkyňou z exekučného konania EX1835/2012, EX4156/15 a EX1614/16. Peňažná pohľadávka vznikla z titulu dlhodobého neplatenia výživného žalovaným na spoločné deti. V súčasnosti je výška exekvovanej peňažnej pohľadávky vo výške vyše 30.000,- Eur.

Do bezpodielového spoluvlastníctva manželov žalobkyňa zahrňuje ďalej:

b) osobné motorové vozidlo O. O., ktoré bolo kúpené žalovaným zo spoločných finančných prostriedkov počas trvania manželstva. Bližšiu identifikáciu osobného motorového vozidla žalovaná nevie uviesť, nakoľko dokumentami, ktoré by umožňovali jeho bližšiu identifikáciu má k dispozícii výlučne žalovaný a taktiež nevie určiť ani jeho hodnotu, nakoľko osobné motorové vozidlo užíva od jeho zakúpenia výlučne žalovaný. Žalobkyňa z dôvodu negatívnej dôkaznej núdze navrhuje, aby žalovaný poskytol dokumenty z ktorých by sa dala určiť identifikácia osobného motorového vozidla a zároveň poskytol relevantné informácie a podklady o jeho stave ku dňu právoplatnosti rozsudku o rozvoďte.

c) finančné prostriedky žalovaného s ktorými disponoval výlučne žalobca a ktorých výšku žalovaná preto ani nevie uviesť. Žalobca nepretržite od roku 2005 pracuje v ND. ako zamestnanec. Žalobkyňa za účelom preukázania príjmových pomerov žalovaného navrhujeme pripojiť trestný súdny spis tunajšieho súdu sp. zn.: 6T/16/2018 a z neho oboznámiť ročné zúčtovania dane žalovaného za jednotlivé roky počas ktorých pracoval v J. a zároveň žiadam, aby žalovaný preukázal ako bolo s vykázaným príjmom naložené.“

42. Samotnú zmienku žalovaného vo vyjadrení zo dňa 16.06.2020 (č.l. 35 spisu) súd prvej inštancie správne posúdil tak, že sa nejedná o návrh na rozšírenie predmetu vyporiadania, preto s námietkou, že súd mal vyzvať žalovaného na špecifikáciu - doplnenie návrhu sa odvolací súd nestotožňuje.

43. Žalobkyňa v žalobnom návrhu predmet vyporiadania BSM v konaní vymedzila, jej právny zástupca na pojednávaní predmet vyporiadania ustálil, preto ak súd za predmet vyporiadania určil dom, auto, úspory, nemožno tomuto postupu nič vyčítať.

44. Rovnako sa nemožno stotožniť s odvolacou námietkou, že žalovaný na chod domácnosti ničím neprispieval. Uvedené je v rozpore s obsahom výsluchu žalobkyne na pojednávaní dňa 23.09.2020 (č.l. 58 - 59 spisu), kde uviedla, že manžel posielal málo financií, zadlžila sa a pomáhala jej rodina.

45. Na pojednávaní dňa 23.09.2020 žalobkyňa ďalej uviedla, že sa o deti starala sama, vychovávala ich, nakoľko manžel bol celý rok v zahraničí, iba na mesiac počas leta k nemu chodili na prázdniny. V konaní nebolo sporné, že žalobkyňa od roku 2014 nepracovala, a teda nie je zrejmé, kto znášal náklady na tento mesačný pobyt v J. pre štyri deti a dvoch dospelých, resp. z akých úspor bol hradený.

46. Ak za tohto stavu žalobkyňa tvrdí, že sa má prihliadať na to, koľko žalovaný zarobil a koľko prispieval a následne rozhodnúť tak, ako navrhla žalobkyňa, odklonom od ust. § 150 ods. 1 Občianskeho zákonníka a aplikovať princíp disparity podielov v neprospech žalovaného, s týmto návrhom sa stotožniť nemožno z dôvodov uvedených v odôvodnení rozhodnutia súdu prvej inštancie v bode 25, že v tejto veci nie sú splnené podmienky na aplikovanie odklonu od zásady rovnosti podielov.

47. Odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav veci, správne vyhodnotil jednotlivé dôkazy, ako aj správne právne vec posúdil. Z týchto dôvodov odvolací súd považuje odvolanie žalobkyne za nedôvodné a vzhľadom na vyššie uvedené dôvody odvolací súd v zmysle ustanovenia § 387 CSP rozsudok potvrdil ako vecne správny.

48. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 odsek 1 CSP v spojení s § 255 odsek 1 CSP tak, že v odvolacom konaní úspešný žalovaný má vo vzťahu k žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

49. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v K.e pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).